

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

TAITEILIJOIDEN AMMATILLINEN TOIMIJUUS JA TYÖOTE IKÄÄNTYNEIDEN HOIVAYHTEISÖISSÄ - VÄITÖSKIRJAN TULOKSET

Teija Nuutinen, Sosiaalipedagogiikan päivät 2024

Tutkimuskysymykset

1. Millainen merkitys taiteilijoilla ammatillisina kulttuurihyvinvointitoimijoina on ikääntyneiden hoivayhteisöissä?

2. Millaiset ilmiöt resursoivat tai rajoittavat taiteilijoiden ammatillista toimijuutta?

3. Millä tavoin sosiaalipedagoginen työote jäsentää taiteilijoiden ammatillista toimintaa?

Osatutkimusartikkelit

I. Nuutinen Teija, Laulainen Sanna & Salonen Arto O. 2021. Taiteilija-ammattilaiset kulttuurihyvinvoinnin toimijoina ikääntyneiden hoivayhteisöissä. *Gerontologia* 35 (3), 231–248. DOI: <https://doi.org/10.23989/gerontologia.102736>

II. Nuutinen Teija, Laulainen Sanna & Salonen Arto O. 2022. Taiteilijat kulttuurihyvinvointitoiminnan rajapinnoilla. Tutkimus taiteilija-ammattilaisista ikääntyneiden hoivayhteisöissä. *Yhteiskuntapolitiikka* 87 (5–6), 502–512. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022112466749>

III. Nuutinen Teija, Laulainen Sanna & Salonen Arto O. 2023. Taiteilijoiden työote ja ammatillisten identiteettien neuvottelut ikääntyneiden hoivayhteisöissä. *Sosiaalipedagogiikka*, 24, 13–44. DOI: <https://doi.org/10.30675/sp.126203>

Teoreettiset lähtökohdat

Subjektikeskeinen sosiokulttuurinen ammatillinen toimijuus (Eteläpelto ym. 2013; Vähäsantanen ym. 2017)

Hermeneuttiskriittinen sosiaalipedagogiikka (Thiersch 1978; 1986)

Sosiaalipedagoginen työote (Nivala & Rynänen 2019)

Kulttuurihyvinvointi (mm. Lilja-Viherlampi & Rosenlöf 2019)

Kulttuurinen vanhustyö (mm. Huhtinen-Hildén ym. 2019)

Metodologiset valinnat

Aineistot:

- Kirjallisuuskatsaus (N=11)
- Taiteilijoiden teemahaastattelut (N=14)

Narratiivinen, kuvaileva kirjallisuuskatsaus (mm. Freeman 1984; Polit & Beck 2012)

Puolistrukturoidut teemahaastattelut (mm. Brinkmann ym. 2018)

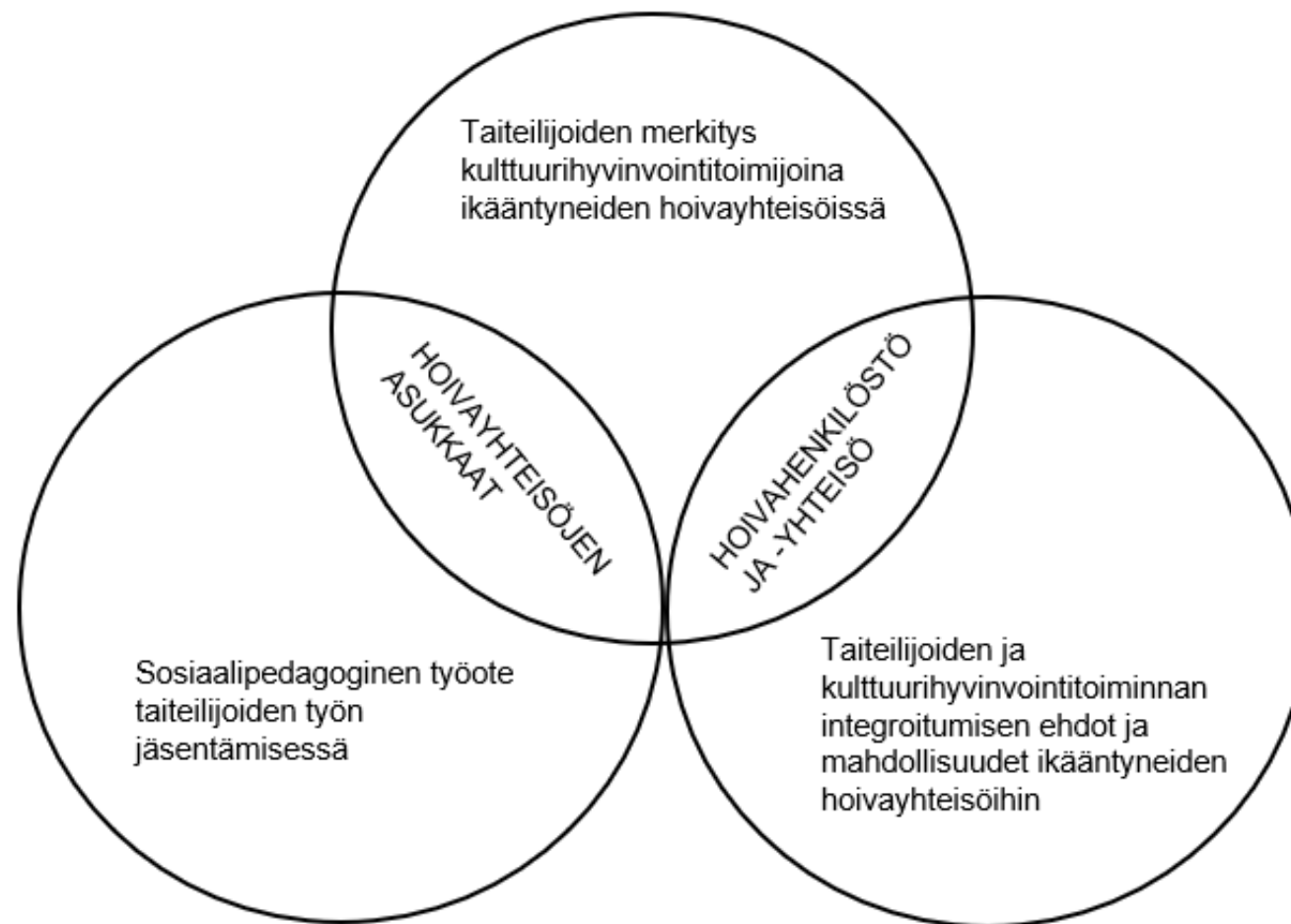
Aineistolähtöinen sisällönanalyysi (mm. Strauss & Corbin 1990)

Teoriaohjaava sisällönanalyysi (mm. Mayring 2014)

Diskurssianalyysi (mm. Wetherell 2001)

Tutkimuksen tulokset

Taiteilijoiden merkitys ikääntyneiden hoivayhteisöissä

Taiteilijoilla on tärkeä merkitys pitkäaikaishoidossa olevien iäkkäiden ihmisten kulttuurihyvinvoinnin ja kulttuuriosallisuuden edistämisessä sekä hoivayhteisöjen toimintakulttuurin ja työkäytäntöjen muuttamisessa vuorovaikutteisemmiksi ja kohtaavammiksi.

Taiteilijoiden integroitumisen ehdot hoivayhteisöihin

Taiteilijoiden ammatillisen toimijuuden ja kulttuurihyvinvointitoiminnan integroituminen ikääntyneiden hoivayhteisöihin edellyttää pitkäjänteisyyttä sekä moniammatillisen yhteistyön rakenteiden, organisoitumisen, koordinaation ja johtamisen tarkastelua ja pitkäjänteistä kehittämistä.

Sosiaalipedagoginen työote taiteilijoiden työn jäsentämisessä

- Hermeneuttiseen ja kriittisemansipatoriseen sosiaalipedagogiikkaan pohjautuva sosiaalipedagogisen työtteen teoreettinen jäsenitys on yksi hoivayhteisöjen kulttuurihyvinvointitoiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin soveltuva kokonaiskehys ja jäsenityksen tapa. Sillä voidaan jäsentää myös taiteilijoiden työtettä.
- Sosiaalipedagoginen työote mahdollistaa taiteilijalle työskentelyn kohtaamiseen ja vuorovaikutukseen pohjautuvan ammatillisen identiteetin mukaisesti.
- Kehollisuuden määrittelemisen omaksi erilliseksi periaatteekseen työtteen jäsenityksessä on perusteltua, sillä sen huomioiminen työtteenä voi vahvistaa erityisesti muistisairaiden iäkkäiden ihmisten itseilmaisua, vastavuoroista vuorovaikutusta ja dialogista kohtaamista.
- Sosiokulttuurisen innostamisen voi ymmärtää omana työtteenään, jolla voi jäsentää sekä kulttuurihyvinvointitoiminnan suunnittelua, toteutusta ja arviointia että taiteilijoiden työtettä

Kiitos!

Teija Nuutinen, tutkija

Kohtuusratkaisuilla kohti sisukasta, vihreää ja oikeudenmukaista Suomea (SISU)

Itä-Suomen yliopisto | UEF, Joensuun kampus | Metria 257

Yliopistokatu 7, 80100 Joensuu

+358503005533 | teija.nuutinen@uef.fi

Väitöstilaisuus 12.4.2024 klo 13: streamlinkki viikkoa ennen tilaisuutta osoitteesta

<https://www.uef.fi/fi/vaitokset>

Lähteet

- Brinkmann, Svend & Steinar, Kvale 2018. *Doing Interviews* (2. ed.). London: Sage. DOI: <https://doi.org/10.4135/9781529716665>
- Eteläpelto, Anneli, Vähäsantanen, Katja, Hökkä, Päivi & Paloniemi, Susanna 2013. What is agency? Conceptualizing professional agency at work. *Educational Research Review* Vol 10, 45–65.
- Freeman, Mark 1984. History, Narrative and Life-Span Developmental Knowledge. *Human Development* 27 (1), 1–19.
- Huhtinen-Hildén, Laura, Puustelli-Pitkänen, Anna, Strandman, Pia & Ala-Nikkola, Elina 2017. Kohti luovaa arkea. Kulttuurinen vanhustyö asiakasläh-töisyyden edistäjänä: tutkimusraportti. *Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisusarja*
- Lilja-Viherlampi, Lilja-Maria & Rosenlöf, Anna-Maria 2019. Moninäkökulmainen kulttuurihyvinvointi. Teoksessa Iiris Tanskanen (toim.) *Taide töissä – Näkökulmia taiteen opetukseen sekä taiteilijan rooliin yhteisöissä*. Turku: Turun ammattikorkeakoulu, 20–30.
- Mayring, Philipp 2014. Qualitative content analysis, theoretical foundation, basic procedures and software solutions. *Social Science Open Access Re-pository*.
- Nivala, Elina & Rynänen, Sanna 2019. *Sosiaalipedagogiikka. Kohti inhimillisempää yhteiskuntaa*. Tallinna: Gaudeamus
- Polit, Denise F. & Beck Cheryl Tatano 2012. *Nursing research. Generating and assessing evidence for nursing practice*. (9. ed.) Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
- Strauss, Anselm & Corbin, Juliet 1998. *Basics of qualitative research. Procedures and techniques for developing grounded theory*. (2. ed.). London: Sage.
- Vähäsantanen, Katja, Paloniemi, Susanna, Hökkä, Päivi & Eteläpelto, Anneli 2017. Ammatillisen toimijuuden moniulotteinen rakenne ja mittarikehitte-ly. Teoksessa Katja Vähäsantanen, Susanna Paloniemi, Päivi Hökkä & An-neli Eteläpelto. *Ammatillinen toimijuus. Rakenne, mittari ja tuki*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino, 14–33.
- Wetherell, Margaret 2001. Debates in Discourse Research. Teoksessa Margaret Wetherell, Stephanie Taylor & Yates Simeon J. (toim.) *Discourse Theory and Practice*. London: Sage, 380–399.